

Adviesvragen RIVM ivm routekaart zorg voor mensen met een beperking thuis

Context

De uitbraak van COVID-19 – en de maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn genomen – zijn ingrijpend voor de ca. 2 miljoen mensen in Nederland met een beperking of chronische ziekte en de mensen om hen heen. De impact van het virus en de maatregelen leidt enerzijds tot acute crises in de levens van veel van deze mensen. Anderzijds zal COVID-19 ook op langere termijn, in de volle breedte van het leven van mensen met een beperking of chronische ziekte veel invloed en impact hebben.

Het COVID-19 virus zal langdurig aanpassing vragen van de hele samenleving. De algemeen geldende kaders die hiervoor het uitgangspunt vormen zijn echter niet zonder meer geschikt voor veel mensen met een beperking of chronische ziekte. Voor hen is een samenleving met anderhalve meter afstand niet of onvoldoende toegankelijk. Zij kunnen daarin niet op gelijke voet meedoen als anderen of lopen ernstige gezondheids- of sociaal-emotionele risico's. Om onevenredige schade, uitsluiting en achterstand van mensen met een beperking of chronische ziekte vanwege COVID-19 te kunnen voorkomen en opheffen is de noodzaak van een COVID-19-strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte, voor zowel de kortere als langere termijn, onmiskenbaar. Daarbij moeten maatregelen afgestemd zijn op de feitelijke risico's die mensen lopen en de ondersteuning die nodig zijn om op gelijke voet het dagelijkse leven weer zoveel mogelijk te kunnen oppakken.

VWS werkt, samen met cliëntenorganisaties en andere relevante stakeholders, aan een COVID-19 strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Een belangrijke stap die daarin nu wordt genomen is de routekaart voor mensen met een kwetsbare gezondheid. Met die routekaart wordt perspectief geboden voor mensen met een beperking op een aantal relevante thema's: bezoek (thuis of in een instelling) en dagbesteding, inclusief het daarvoor noodzakelijke vervoer. Andere thema's zullen de komende weken ook moeten worden opgepakt en uitgewerkt.

Vragen

Met het oog op de routekaart en met het oog op andere te nemen stappen hebben we een aantal vragen waarover we graag advies willen van het RIVM. Daarbij gaat het om advies rondom de risico's die de mensen om wie het gaat lopen en de maatregelen die daarbij passen.

Een deel van de doelgroep mensen met een beperking is qua gezondheid verhoogd kwetsbaar. Ten aanzien van gezondheidsrisico's zijn er twee factoren relevant. Het RIVM onderscheidt deze twee factoren ook op hun site:

- Verhoogde kans op besmetting
- Verhoogde kans op een ernstig beloop

Verhoogde kans op besmetting

Bij het eerste heeft het RIVM al op de site staan dat het om gaat om mensen met een verstandelijke beperking in een instelling of mensen in een verpleeghuis. Het is ons niet helemaal duidelijk wat de relevantie hiervan is en wat dit bijvoorbeeld betekent in termen van (eventueel aanvullende) noodzakelijke maatregelen.

- We krijgen daarop graag een (eventueel mondelinge) toelichting om te begrijpen of en hoe dit relevant is voor de te maken beleidskeuzes.

Een specifiek vraagstuk komt daarbij nu al boven in de gesprekken met cliëntenorganisaties en andere stakeholders. Een groot deel van de groep mensen met een beperking heeft zorg en ondersteuning nodig binnen 1,5 meter. Een deel van deze groep loopt bovendien een verhoogd gezondheidsrisico.

- Vraag aan het RIVM is of iedereen die dagelijks zorg en ondersteuning nodig heeft binnen 1,5 meter zou moeten worden toegevoegd aan de groep die een verhoogd risico loopt op besmetting.
- Zo ja, wat betekent dat in termen van noodzakelijke maatregelen? Of, en zo ja welke, maatregelen zijn nodig bovenop de standaardmaatregelen van handen wassen etc.

Verhoogd risico op een ernstig beloop

Het is de bedoeling om de mogelijkheden van bezoek bij mensen met een kwetsbare gezondheid te vergroten. Specifiek voor bezoek thuis bestaat bij cliëntenorganisaties de wens om duidelijkheid over nut en noodzaak van aanvullende maatregelen, waaronder het preventief gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Helderheid daarover kan mensen helpen om minder angst te hebben om mensen thuis te ontvangen.

- Vraag aan het RIVM is daarom: Zijn bij bezoek aan mensen met een verhoogd risico op een ernstig beloop aanvullende preventieve maatregelen nodig (bovenop de algemeen geldende) en, zo ja, welke zijn dat?
- Specifiek willen we vragen of het preventieve gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen bij bezoek aan mensen met een verhoogd risico op een ernstig beloop van toegevoegde waarde is.

Daarnaast leidt het steeds meer openstellen van de samenleving ertoe dat mensen met een verhoogd risico op een ernstig beloop steeds meer te maken kunnen krijgen met een kans op besmetting. Bijvoorbeeld omdat anderen in hun huishouden weer aan het werk of naar school gaan.

- Vraag aan het RIVM is daarom welke maatregelen er genomen kunnen worden in de thuissituatie die ertoe bijdragen dat personen met een verhoogd gezondheidsrisico kunnen samenleven met mensen die vanwege hun werk/opleiding een hogere kans op besmetting met zich meebrengen.

Ter informatie: we hebben ook een vraag over de afbakening van de groep mensen met een verhoogd risico op een ernstig beloop. In overleg met de accounthouders van de directie Publieke Gezondheid is duidelijk geworden dat die vraag waarschijnlijk beter aan een andere partij, zoals de NVIC te stellen. Voor uw informatie: het gaat om de vraag of er een groep is voor wie een contra-indicatie voor een IC-opname geldt. Cliëntenorganisaties geven aan dat dat bijvoorbeeld geldt voor een groep die vanwege rolstoelgebondenheid te maken heeft met spierzwakte. Als die contra-indicatie er inderdaad is, is onze aanvullende vraag of die groep om die reden op de lijst van personen met een verhoogd risico geplaatst zou moeten worden.